

PLAN DZIAŁALNOŚCI MERYTORYCZNEJ NA 2026 ROK

MUZEUM W TOMASZOWIE MAZ. IM. ANTONIEGO HR. OSTROWSKIEGO

W 2026 roku dla Muzeum w Tomaszowie Mazowieckim im. Antoniego hr. Ostrowskiego priorytetami będą następujące działania:

1. Porządkowanie zbiorów i digitalizacja muzealiów.
2. Prace naukowo-badawcze.
3. Wystawy czasowe.
4. Organizacja Nocy Muzeów – włączenie się w ogólnopolską akcję zwiedzania Muzeum w godzinach wieczornych.
5. Muzealne spotkania z historią i nie tylko - cykl bezpłatnych wykładów wygłaszanych przez zaproszonych gości: historyków, przyrodników, regionalistów lub specjalistów danej dziedziny wiedzy.
6. Działalność edukacyjna
 - Spotkania z: archeologią, etnografią, historią, przyrodą, sztuką i literaturą.
 - Muzealna Akademia Malucha (lekcje muzealne, zajęcia warsztatowe i terenowe promujące działalność i zbiory Muzeum, historię i walory Tomaszowa i okolic).
7. Pozyskiwanie środków zewnętrznych.
8. Rewitalizacja parku przy Pałacu – nadzór nad pracami.
9. Współpraca z Organizacjami Twórców, Artystów Ludowych.

I. Prace naukowo-badawcze

W zakresie działalności naukowo-badawczej pracownicy Muzeum przeprowadzą prace badawcze w zakresie przyrody, archeologii, historii, sztuki i muzealnictwa.

1. Kustosz działu archeologicznego:
 - Pałac Ostrowskich i jego otoczenie w świetle badań archeologicznych – artykuł.
 - Badania archeologiczne w formie nadzoru.
2. Kustosz działu historycznego:
 - Badania nad Dziejami Pałacu Ostrowskich w Tomaszowie Mazowieckim, biografia przedstawicieli rodu hrabiów Ostrowskich, dotyczące przemysłu oraz wielokulturowości Tomaszowa Maz.
3. Kustosz działu przyrodniczego
 - Badania i obserwacje fauny i flory (w tym roślin miododajnych i ziół) środkowego dorzecza Pilicy oraz opracowywanie zielnika.
 - Opracowanie dziennika ogrodniczego Anny hr. Ostrowskiej
 - Opracowanie florystyczne „Parku Solidarność”.
 - Kwerenda dotycząca dziejów rodu Ostrowskich, pałacu i otoczenia przypałacowego oraz ogrodów.

4. Starszy renowator działu sztuki

- Kwerenda dotycząca twórczości artystów malarzy, których obrazy znajdują się w zbiorach działu sztuki w ramach projektu „a-ZNA...-M”-„alfabet- ZNANYCH-Malarzy”.
- Przygotowanie projektu wystawy stałej poświęconej Józefowi Panfilowi (życiorys i twórczość artysty, dokonanie wyboru obrazów na wystawę).

5. Zespół pracowników merytorycznych

- zbieranie informacji dotyczących „Materiałów naukowych Muzeum w Tomaszowie Mazowieckim” – publikacja w formie pdf.
- przygotowanie do obchodów 100-lecia Muzeum w Tomaszowie Maz. (2027 r.).

II. Działalność merytoryczna

1. Pozyskiwanie muzealiów drogą zakupów przede wszystkim poprzez dary, aukcję kolekcjonerską organizowaną we współpracy z Towarzystwem Przyjaciół Muzeum,
2. Przyjęcie w darze ciekawych, oryginalnych zabytków do poszczególnych działów celem powiększenia kolekcji i gromadzenia obiektów dokumentujących historię, dziedzictwo oraz sztukę regionu i miasta Tomaszowa Mazowieckiego. Zabytki będą szczegółowo opracowywane w katalogu naukowym. Sukcesywne opracowywanie pozyskanych do zbiorów muzealiów w kartach katalogu naukowego i księgach inwentarzowych.
3. Prowadzenie kroniki wystaw czasowych oraz dokumentacja fotograficzna wydarzeń odbywających się w Muzeum.

III. Organizacja wystaw

W 2026 r. prezentowane będą wystawy stałe: archeologiczna, etnograficzna, historyczna, numizmatyczna, sztuki i przyrodnicza.

- Planowana jest modernizacja wystaw stałych w budynku pałacowym. Koncepcja ma na celu zaprezentowanie historii Tomaszowa – korzeni przemysłowych miasta, historii Rodu Ostrowskich i dziejów Tomaszowa, pałacu Ostrowskich, śladów archeologicznych, twórczości artystów plastyków związanych z Tomaszowem.

Wystawy czasowe - Duża Sala:

1. Do 11 stycznia 2026 r – „A MOŻE BYŁO TU MORZE....” Wystawa skamieniałości (kontynuacja)
2. 21 stycznia – 8 marca – SAP – Stowarzyszenie Amatorów Plastyków (13 stycznia przejęcie prac)
3. 12 luty - TRIENNALE – wycinanki woj. Łódzkiego
4. 28 marca – 11 maja – „Inspirujemy Kolorem” Wystawa pokonkursowa DMC – Pruszcz Gdański – konkurs ogólnopolski

5. 12 maja – 21 czerwca – 50-lecie STL
6. 23 czerwca – 23 sierpnia – „Malarstwo - wystawa zbiorowa” ZPAP – Łódź (Związek Polskich Artystów Plastyków)
7. wrzesień – listopad – Historia Bursztynu
8. grudzień – luty 2027 – Józef PANFIL. MALARSTWO – „Bezkresne Niebo”

Wystawy czasowe - Sala Odczytowa:

1. do 11 stycznia – „Owoce i Kwiaty naszych ogrodów i lasów” wystawa Miłośników Haftu „KANWA” – kontynuacja;
2. 16 stycznia – 28 lutego – „Malarstwo Randia Filutowska”;
3. 12 luty - TRIENNALE – wycinanki woj. Łódzkiego
4. 28 marca – 11 maja – „Inspirujemy Kolorem” Wystawa pokonkursowa DMC – Pruszcz Gdański – konkurs ogólnopolski;
5. 18 maja – 21 czerwca – „Pół wieku kolarstwa w Tomaszowie Maz.”
6. Lipiec – sierpień – Towarzystwo Przyjaciół Muzeum (TPM) 60-lecie
7. wrzesień - październik – „Wystawa grafiki i rysunku” ZPAP - Łódź. (Związek Polskich Artystów Plastyków);
8. Listopad – grudzień – wystawa „Fauna” –Stowarzyszenie Miłośników Haftu „Kanwa” z Łodzi

Wystawy czasowe – Sala I:

1. grudzień 2025 – 11 stycznia 2026 Aleksander Dutkiewicz – „Cudze znacie....- Wycinanki z powiatu tomaszowskiego”
2. 17 stycznia – 28 lutego wystawa „Maski zapustne” – projekt multimedialny;
3. 12 luty – TRIENNALE – wycinanki woj. Łódzkiego
4. 18 maja – 21 czerwca – „Pół wieku kolarstwa w Tomaszowie Maz.”
5. Lipiec – sierpień - Stowarzyszenie Amatorów Plastyków
6. Wrzesień – grudzień 25-lecie Miłośników Haftu „Kanwa”

Wydarzenia:

- 1) 7-8 marca – cykliczna Giełda minerałów i skamieniałości;
- 2) 27 marzec – kiermasz palm i pisanek wielkanocnych;
- 3) 2 lub 3 tydzień września – 33 edycja Europejskich Dni Dziedzictwa;
- 4) wrzesień – aukcja kolekcjonerska;
- 5) grudzień – Tworzenie tradycyjnych ozdób choinkowych z Twórczynią Ludową;
- 6) grudzień – kiermasz ozdób bożonarodzeniowych STL
- 7) 50-lecie STL (Stowarzyszenie Twórców Ludowych)
- 8) 60-lecie TPM (Towarzystwo Przyjaciół Muzeum)

IV. Działalność oświatowo-edukacyjna

1. Organizacja prelekcji i odczytów z zakresu historii, archeologii, sztuki i przyrody.
2. Warsztaty i lekcje muzealne w oparciu o wystawy stałe i czasowe.
3. Uroczyste otwarcia wystaw - wernisaże.
4. Zajęcia warsztatowe ze szczególnym uwzględnieniem tematów: „Podróż po Muzeolandii”, „Co widziała Panna na niedźwiedziu”, „Tomaszów Mazowiecki i okolice w legendach i podaniach.”, „3 x z - Muzealny kufer zabaw, zagadek i zadań”, „Muzeum – Encyklopedia – Wujek Google. Współczesne źródła wiedzy”.
5. Zajęcia przyrodnicze: „Podróż Pana Małuszkiewicza” – czytamy wiersze Juliana Tuwima i zastanawiamy się, jakie zwierzęta mógł spotkać Pan Małuszkiewicz na swojej wyprawie, „Las – czyj to dom? Hałabała zaprasza”, „Poznajemy i mierzymy drzewa”, „Grzyby – przyjaciele czy wrogowie?”, „Mądrze dokarmiamy ptaki”, „Ptasie wędrówki”, „Poznajemy ptaki z Hrabskiego Ogrodu”, „W pszczelim domu”.
6. Zajęcia przyrodniczo – historyczne: SPOTKAJMY SIĘ POD URODZINOWYM DRZEWEM – opowieść o Antosiu, synu Antoniego hr. Ostrowskiego, o pałacu i parku przypałacowym. Zajęcia przygotowane w oparciu o książeczkę – „Opowieść Urodzinowego Drzewa”. ZAPRASZAM CIĘ DO OGRODU NAD WOLBÓRKĄ – spacer po hrabskim ogrodzie (Park Miejski „Solidarność”), w czasie zajęć poznajemy zabytkowy park, na podstawie planów sprawdzamy jak się zmieniał i jakie rośliny hrabia Antoni w nim uprawiał, TAJEMNICE PAŁACOWYCH POKOI – podczas zajęć poznajemy dawne przeznaczenie pałacowych pokoi i życie mieszkańców dziewiętnastowiecznego pałacu.
7. Zajęcia plastyczne: „Obraz, barwa, kształt”, „Na trzech kolorach się nie kończy...”, „Zapamiętnik architektoniczny”.
8. Zajęcia w muzealnej bibliotece: „Ekslibris – znak własnościowy książki”, „Najcenniejsze woluminy w bibliotece Muzeum. Dzieje księgozbioru Rodziny Ostrowskich”, „Kraina wyobraźni”- spotkanie z poezją Juliana Tuwima.,
9. Zajęcia z zakresu historii: „Wokół koła – czyli jak człowiek nauczył się jeździć”, „Historia tomaszowskiego ratusza”, „Ostrowscy i ich tomaszowski pałac”, „Wielokulturowy Tomaszów – spacer szlakiem zabytków”, „Pamiętajmy o Sprawiedliwych”, „Dzieje polskiej złotówki”, „Hymn, godło, flaga, barwy - Polska i Tomaszów Mazowiecki”.
10. Spotkania z archeologią: „Co to jest archeologia?”, „Obserwuj z bliska wykopaliska”, „Archeologia okolicy”, „Zawód archeolog”. „Zagadki średniowiecza, Zanim powstało miasto. Pradzieje okolic Tomaszowa Mazowieckiego”, „Pradzieje Środkowego Dorzecza Pilicy (kiedy Tomaszowa nie było)”, „Jak wyznaczyć wiek zabytków”.
11. Zajęcia w ramach Muzealnej Akademii Malucha.
12. Współorganizacja muzealnych Wieczorów Muzycznych we współpracy z Państwową Szkołą Muzyczną I i II stopnia w Tomaszowie Mazowieckim.
13. Ogólnopolska akcja „Noc Muzeów” proponująca uczestnikom, oprócz zwiedzania ekspozycji stałych i czasowych, wiele atrakcji, m.in. – historyczne prezentacje plenerowe, koncerty, pokazy.
14. Piątki z historią w ramach projektu „Muzeum bez ścian” – prelekcje z ciekawymi historiami, zachęcenie młodzieży do współpracy.

V. Działalność wydawnicza

- 1) Folder informacyjny o historii Muzeum i miasta Tomaszowa Mazowieckiego (katalogi).
- 2) Materiały naukowe Muzeum (w formie pdf).
- 3) 100-lecie Muzeum w Tomaszowie Maz – kalendarz

VI. Konserwacja

- 1) Konserwacja książki A. Przeździecki, E. Rastawiecki „Wzory sztuki średniowiecznej w dawnej Polsce” rok wydania 1853 – 1855.
- 2) Gazowanie magazynów i pomieszczeń wystawowych.
- 3) Konserwacja 3 obrazów Stefana Justa: „Portret Wacława Kąkoleckiego”, „Portret Ireny Kąkoleckiej” , „Matka Boska Karmiąca”
- 4) Renowacja Ramy Obrazu Stefana Justa „Dama z parasolem”.

VII. Działalność biblioteki

- 1) Regularne powiększanie zbiorów biblioteki.
- 2) Gromadzenie i opracowywanie zbiorów specjalnych.
- 3) Systematyczne prowadzenie klasyfikacji i ewidencji wpływów w księgach inwentarzowych i odpowiednich rejestrach.
- 4) Bieżące aktualizowanie katalogu alfabetycznego i rzeczowego.
- 5) Udostępnianie czytelnikom zbiorów dostępnych w bibliotece.
- 6) Konsultacje i doradztwo w zakresie tworzenia warsztatu naukowego i metodyki bibliograficznej.
- 7) Pozyskiwanie prac naukowych (prace magisterskie, doktoranckie dotyczące Tomaszowa Mazowieckiego i okolic)

VIII. Współpraca z:

- Towarzystwem Przyjaciół Muzeum,
- Oddziałem Piotrkowskim Stowarzyszenia Twórców Ludowych,
- Kołem Polskiego Związku Filatelistów,
- Stowarzyszeniem Miłośników Haftu „Kanwa”

- Związkiem Polskich Artystów Plastyków
- Stowarzyszeniem Amatorów Plastyków – SAP
- Fundacją Pasaże Pamięci
- Zespołem Nadpilicznych Parków Krajobrazowych;
- Grupą Rekonstrukcji Historycznych;
- Oddziałem Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi;
- Archiwum Państwowym w Piotrkowie Trybunalskim;
- Filią Uniwersytetu Łódzkiego w Tomaszowie Mazowiecki,
- Państwową Szkołą Muzyczną w Tomaszowie Mazowieckim.
- 25 Brygadą Kawalerii Powietrznej w Tomaszowie Mazowieckim,
- Urzędem Miasta
- Szkołami
- Instytucjami Kultury (m. in. Miejskie Centrum Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna).

IX. Szkolenia

Podnoszenie kwalifikacji i wiedzy pracowników merytorycznych - uczestnictwo w szkoleniach, konferencjach, sesjach, seminariach, wizytach studyjnych, wykładach naukowych i otwarciach wystaw organizowanych przez inne muzea, uczelnie i instytucje.

X. Promocja

Promowanie działalności poprzez media społecznościowe, pisma informacyjne do szkół, zaproszenia, afisze, ulotki, foldery, informacje w Internecie, lokalnej prasie, w radiu i telewizji. Planowany jest zakup kolejnych artykułów pamiątkowych.

XI. Inne działania

- 1) Działalność gospodarcza w zakresie sprzedaży wydawnictw, artykułów pamiątkowych, wynajmu pomieszczeń oraz nadzorów archeologicznych.
- 2) Prowadzenie Sekretariatu Rady Muzeum.
- 3) Aktualizacja regulaminów i instrukcji obowiązujących w Muzeum (zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa).

XII. Niezbędne zakupy, remonty, inwestycje

- 1) Naprawa kolumny podpierającej balkon przy wejściu ewakuacyjnym.
- 2) Cyklinowanie podłóg w Salach ekspozycyjnych Muzeum.
- 3) Malowanie sal ekspozycyjnych.
- 4) Konserwacja okien pałacowych – malowanie.
- 5) Zakup i montaż rolet chroniących muzealia przed promieniowaniem UVA i UVB.
- 6) Remont budynku postajennego – otynkowanie ścian, naprawa i odmalowanie drzwi - bardzo ważne zadanie w związku z oddaniem do użytku we wrześniu 2026 r. terenu wokół pałacu po rewitalizacji;
- 7) Modernizacja wystaw stałych – opracowanie projektów i ich realizacja.
- 8) Zakup pomocy dydaktycznych do zajęć edukacyjnych i materiałów do aranżacji wystaw stałych i czasowych.
- 9) Zakup gablot wystawowych.
- 10) Zakup profesjonalnego skanera do digitalizacji dokumentów oraz projektora wraz z ekranem.
- 11) Całkowita wymiana szaf bibliotecznych.
- 12) Malowanie części administracyjnej.

Załącznik Nr 1 do Planu działalności merytorycznej Muzeum w 2026 r.

Zadania statutowe Muzeum - cele i mierniki

LP	Zadanie	Cel	Miernik	Zakładany efekt
1.	Gromadzenie dóbr kultury	Powiększenie zbiorów muzealnych	Szt.	10-100
2.	Naukowe opracowanie zbiorów	Wykonanie dokumentacji nabytych zabytków	Szt.	10-100
3.	Konserwacja zabytków	Bieżąca konserwacja	Min. raz w m-cu	Ochrona zbiorów- Zabezpieczenie zabytków przed zniszczeniem
		Gazowanie sal i ekspozycyjnych magazynów	Ilość pomieszczeń	20 sal
		Specjalistyczna konserwacja wybranych zabytków	Szt.	1-5

4.	Prowadzenie badań naukowych i opracowanie wyników	Prowadzenie badań naukowych w celu pozyskania zabytków	Szt.	4-5
		Publikacje, artykuły naukowe	Szt.	1-2
5.	Organizowanie wystaw stałych i czasowych	Modernizacja wystaw stałych	Szt.	5
		Organizacja wystaw czasowych	Szt.	8
6.	Prowadzenie działalności edukacyjnej	Realizacja wydarzeń: • lekcji muzealnych • warsztaty • spotkania • wykłady • kiermasz/giełda • konkursy	Ilość	20-30 100-150 2-3 6-10 2 2
7.	Udostępnienie zbiorów, upowszechnienie wiedzy o zbiorach	Wypożyczenie eksponatów innym instytucjom	Szt.	1-5
		Udzielanie konsultacji	Ilość konsultacji	6-10
		Poszerzanie wiedzy odbiorców	Frekwencja	7-9 tys
		Prowadzenie praktyk zawodowych	Os.	2-6
8.	Współpraca	Instytucje współpracujące/partnerstwo z innymi instytucjami kultury	Liczba instytucji	10-20
9.	Szkolenia	Poszerzanie wiedzy pracowników, podnoszenie kwalifikacji	Ilość szkoleń	3-5